

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Theologiæ Moralis

**Moure, Antonio Fernandes de
Coloniæ Agrippinæ**

Cap. 14. De Simonia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40934

RESP. Minime, sed tenentur eos restituere, respondentes spatio absentiae. Ita decernitur cap. Conquer. de cleric. non resid. & Conc. Trid. sessi. 6. ca. 1. de reform. & sessi. 21. cap. 1. & sessi. 23. ca. 1. S. Si quis autem.

§ QVAEST. Indiget Episcopus, aut beneficiatus abesse à sua Ecclesia, à quo est petiturus licentiam? RESP. Metropolitanus à Papa, Episcopi à Metropolitanano. Si autem mora est in petendo, & necessitas urget, petat ab Episcopo vicino antiquiori. Eaque danda est in scriptis. Ita Concil. Trident. loco allegato. Beneficiatus à suo Ordinario. Ita praxis.

CAPVT XIV.

De Simonia. §. I.

- 1 Qui Auctores agunt de Simonia.
- 2 Quo pacto definitur Simonia.
- 3 Circa quam materiam versatur Simonia.
- 4 Quæ res vocatur spiritualis.
- 5 Quot sunt res spirituales.
- 6 Vnde deductum est vocabulum Simoniae.
- 7 Quale peccatum est Simonia.
- 8 Quo iure prohibetur Simonia.
- 9 Qui contractus vt simoniaci sunt à iure prohibiti.
- 10 Quot sunt species simoniae.
- 11 Quot modis licet offerre pretium temporale, pro re spirituali.
- 12 Quando committitur simonia.
- 13 Quæ res spirituales vendi, aut emi possint.
- 14 An sit simonia commutare res spirituales, pro alijs rebus spiritualibus.
- 15 An liceat commutare beneficium ecclesiasticum, pro alio beneficio ecclesiastico.

- 16 An liceat exigere pretium pro labore antecedente
administrationem sacramentorum. 34
- 17 Qui labor dicitur antecedere administrationem
sacramentorum. 35
- 18 An sit simonia pacisci de pretio pro certa hora, et
in certo loco celebranda missa. 36
- 19 An sit simonia pacisci pro sustentatione certorum
ministri sacramentorum. 37
- 20 An possit Episcopus pretium accipere pro actu
exercendo potestatis iurisdictionis. 38
- 21 An possit minister sacramentorum pacisci de cre-
ta sua sustentatione. 39
- 22 De dote Monialium. 40
- 23 De emptione, & venditione sacrarum vestium,
sacrorumque vasorum. 41
- 24 De simonia beneficiorum. 42
- 25 An sit simonia offerre pretium pro non eligendo
digno ad beneficium. 43
- 26 An sit simonia offerre pretium pro eligendo digno
ad beneficium. 44
- 27 An possit vendi ius patronatus. 45
- 28 An liceat offerre pretium pro redimenda
vexatione ad beneficium obtinendum. 46
- 29 An sit simoniacus beneficiatus, qui emit beneficium
per alium. 47
- 30 An sit simonia dare pretium non collatori benefi-
cij, sed amico collatoris, ut illud mibi obtineat. 48
- 31 An committat simoniam, qui ficto animo promittit
se daturum pecuniam, si illi conferatur bene-
ficio. 49
- 32 De permutatione beneficiorum. 50
- 33 An sit simonia commutare beneficium pro maiori
commodo temporali. 50

- 34 *Qua simonia committitur in locatione beneficiorum.*
- 35 *Ad quantum tempus possunt vendi, aut locari redditus ecclesiastici.*
- 36 *De simonia in pensionibus.*
- 37 *De simonia in emenda sepultura.*
- 38 *De pretio solito reddi Ecclesijs pro sepultura.*
- 39 *An possit dari pretium pro baptismo ministrando.*
- 40 *An sit simonia accipere pretium pro benedicendis nuptijs.*
- 41 *An sit simonia nolle benedicere nuptias absque oblatione offerri solita.*
- 42 *De pretio Concionum Euangelicarum.*
- 43 *An sit simonia seruire collatori, ad benevolentiam eius comparandam, qua motus mihi conferat beneficium.*
- 44 *An sit simonia mutuas dare pecunias cum pacto de mihi conferendo beneficio.*
- 45 *An committat simoniam, qui confert beneficium ad comparandam benevolentiam alicuius.*
- 46 *An sit simonia resignare beneficium in manibus Episcopi, sub conditione conferendi illud certa persona.*
- 47 *De renunciatione beneficij litigiosi sub pacto reddendi renuncianti pensionem, si lis victa fuerit a renunciato.*
- 48 *De renunciatione beneficij cum spe accipiendi opera gratitudinis debita.*
- 49 *Quot diebus viuere debet renuncians post factam renunciationem.*
- 50 *An teneatur renunciatus renunciati reddere fructus, sub quorum fiducia renunciauit beneficium.*

- 51 De collatione beneficij curati cum pacto de dimittendo alij beneficium simplex.
- 52 De permutantibus beneficia absque ordine vis.
- 53 De commutatione beneficij, à quo soluitur pensio.
- 54 De simoniaci Episcopo, qui confert beneficium uni, cum pacto de transferendo illud in alium reseruata pensione.
- 55 De poenis simoniaci.
- 56 An poena supra dicta sint posita omni simoniaci.
- 57 De restitutione debita ob simoniam.
- 58 Cui facienda est restitutio simonia.
- 59 De restitutione ob simoniam occultam.

QVAESTIO. Quoniam huiusmodi materia latet est: dic in primis qui Auctores agunt de ea? Respondeo. Agunt de ea Beroy. in capit. Non sine multa de canonibus. 51. 46. & 51. & in rubr. de usuris. Bernard. Dias in tract. capit. 91. Iul. Clar. lib. 1. recept. Nau. in capit. fin. de simonia. Man. ca. 23. nu. 99. D. Thom. 2. 2. qu. 100. Cord. lib. 1. tit. 22. Nauar. libr. 2. de restit. cap. 2. à nu. 373. Sor. libr. 4. de Victor. in relect. de simonia.

2 QVÆST. Quo pacto definitur simonia? Respondeo. Est liberata voluntas emendi, aut vendendi rem spirituales siue annexam rei spirituali seu Voluntas contractus contractu oneroso circa talem rem. Item Eman. in verb. simonia, & Tolet. lib. 5. cap. 84. & omnes.

3 QVÆST. Circa quam materiam versatur simonia? Respondeo. Claret interrogatio ex definitione posita. Verlatur circa rem spirituales, aut annexam rei spirituali.

4 QVÆST. Quae res vocatur spiritualis? Respondeo. Omnia illa, quae à Deo, ut est autor gratiae, procedit, vel ad Deum, ut est autor gratiae, ordinatur. Ea vero omnia, quae à Deo procedunt, vel ad Deum referuntur, quatenus creatura intellectualis (ut homines, Angelosq; comprehendendam) per media supernaturalia saluator, seu deductum ad Deum

ad suum finem supernaturalem; dicuntur ab eo procedere, seu ad eum referri, ut est auctor gratiæ.

5 QVÆST. *In quos diuiduntur huiusmodi res spirituales?*
 RESP. In quatuor, quædam enim dicuntur spirituales essentialiter. Tales sunt virtutes, & dona supernaturalia, ut fides, spes, charitas, gratia, &cæt. Quædam dicuntur spirituales causaliter, quia sunt causa rerum spiritualium. Qualia sunt sacramenta Ecclesiæ. Quædam dicuntur spirituales effectualiter. Tales sunt operationes ex aliqua spirituali potestate procedentes, vel operationes ad Deum ordinatæ, ut concionari, cantare in choro, sepelire mortuos, dispensare in voto & matrimonio, excommunicare, absolueri ab excommunic & alia huiusmodi. Quædam denique dicuntur res spirituales ex annexione: vel quia ad officium spirituale pertinent, qualia sunt beneficia ecclesiastica; & vasa ornamenta, &cæt. supellectilia sacra.

6 QVÆST. *Vnde dictum huiusmodi peccatum simoniæ?*
 RESP. A Simone Mago, primo auctore huius contractus lege in euangelica, sicuti legimus Act. 8. & habetur *cap. Saluator. 1. qua. 3.* Voluit enim emere donum, seu gratiam miraculorum, ut eandem cum lucro posset alijs vendere.

7 QVÆST. *Qualis peccatum est Simoniæ?* RESP. Ex genere suo mortale contra virtutem religionis. Nam qui emit, emit pretio rem, quæ excedit omne pretium temporale. Qui vendit quod suum non est, *homo enim dispensator est rerum spiritualium, non dominus. 1. Corinth. 4.*

8 QVÆST. *Quo iure prohibetur huiusmodi peccatum?*
 RESP. Naturali, diuino, & humano: Ita Tolet. *lib. 5. cap. 83.* Naturali, quia prohibet vendere, & pretio æstimare temporali, quod venale non est, quia omne pretium temporale excedit. Diuino *Matth. 7. gratis date, quod gratis accepistis.* Positiuo *1. quaest. 3. per totum.* & alijs cauonibus. Et ideo grauiter fuit hoc vitium reprehensum a D. Pet. Act. 7. *pecunia tua tecum sit in perditionem.* Et ab Elyseo Proph. 4. *Rég. 5.* Cum vindicauit simoniam Giezi lepræ morbo.

9 QVÆST. Suntne aliqui contractus, ut simonia, & cru canonibus damnati, quamuis secundum se reuerentia sint tales, sed tantummodo, quia prohibiti? R. E. S. P. Maxime Permutare beneficium beneficio absque licentia Pontificis: Prohibetur cap. Quæsitum de rer. permut. Deinde vendere officium æconomii ecclesie prohibetur can. saluator. i. quæstion. 3. quamuis illud officium temporale. Præterea vendere pensiones beneficiorum sine licentia Papæ. Ita adnotauit Tolet. lib. 5. ca. 87.

10 QVÆST. Quot sunt species simonia? R. E. S. P. Trimentalis, conuenionalis, & realis. Mentalis est cum do, aut accipio rem spiritualem intentione dandi, & recipiendi pretium temporale pro ea. Conuenionalis est, cum do, vel accipio rem spiritualem sub conditione dandi, vel accipiendi pro ea pretium temporale. Realis est, cum non iam mente sola intendo, neque solo contractu hæreo, sed exterius pretium temporale offero pro re spirituali. Aduertendum tamen, ut maximopere, quod ad perfectam, & realem omnem simoniam requiritur interior voluntas contrahendi in pretio temporali rem spiritualem: præterea pactum explicitum, vel saltem implicitum (erit vero censendum pactum implicitum, cum datur pretium temporale, quamuis nulla præcedat conuentio) denique exhibitio externa pretij, & externa donatio rei spiritualis. Erat altero horum deficiente non est realis, sed conuenionalis simonia. Ita Armil. verb. simonia. & Tolet. lib. 3. cap. 1. num. 4.

11 QVÆST. Quot modis offerri potest pecunia, seu pretium temporale pro re spirituali? R. E. S. P. Multis quidem aut in sustentationem ministrorum aut in eleemosynis ecclesiarum, seu confraternitatum: aut liberali contributione, donatione uel, spontanea deuotione, & pietate, iuxta laudabilem consuetudinem loci: aut pretium.

12 QVÆST. Quando ergo committitur simonia? R. E. S. P. Nisi cum pecunia, vel quid simile datur in pretium rei spiritualis. Ita Tolet. lib. 1. ca. 87.

13 QVÆST. Cum res spirituales sint in triplici differentia, quædam enim sunt pure spirituales, nullam habentes tem-

porale
sint
& sp
cipan
sunt
sunt
tempo
seruie
quæ
sint?
parti
fimo
citer
quæ
hunc
dend
tur v
cet v
eode
men
aut a
14
alijs s
tione,
Mini
num
art. 3
15
ficio
mue
perm
16
dent
Sot.
17
frat
ex n
men
aud
labo

poralem mixtionem, ut virtutes supernaturales, & potestates, earumque usus. Quadam sunt mixta ex temporali, & spirituali. Rursum harum secundarum, quadam participant plus de spirituali, ut sacramenta, quorum materia sunt res corporales, beneficia ecclesiastica, quorum fructus sunt etiam temporales. Quadam vero plus participant de temporali, quam de spirituali, ut calices, aliarum vasa inferuentia rei spirituali, templorum loca, officia cantorum. Quaro igitur verum harum rerum aliqua emi venditve possint? R E S P. Res parè spirituales, aut mixtae, quae plus participant de spirituali vendere, aut emere pretio, simonia est in omni consideratione, nam tota simpliciter censentur spirituales. Secus dicendum de mixtis, quae plus participant de temporali: censentur enim ad hunc effectum simpliciter temporales, & ideo in ijs vendendis non committitur simonia: nisi expresse intendatur vendi spirituale earum. Ita Tolet. lib. 5. ca. 83. Ideo licet vendere, aut emere calices, etiam consecratos pretio eodem quo emerentur, si non essent consecrati. Est tamen simonia emere, aut vendere ieiunium, orationes, aut alium virtutis actum.

14 QV AEST. Estne simonia commutare res spirituales pro alijs spiritualibus, ut ieiunium pro ieiunio, orationem pro oratione, audire confessionem, ut alter audiat meam? R E S P. Minime. Ita Sot. 4. iust. quaest. 5. Tolet. lib. 5. capit. 88. numer. 2. licet oppositum teneat Conrad. in 4. distinct. 2. art. 3.

15 QV AEST. Licebit igitur commutare beneficium pro beneficio? R E S P. Stando in iure diuino, ita est, sed talis commutatio est prohibita iure humano. ca. Quatuor de ver. permut. atque in eo dispensat Summus Pontifex.

16 QV AEST. Licetne exigere pretium pro labore antecedenti in administratione sacramentorum? R E S P. Licet. Ita Sot. 6. iust. qu. 9. ar. 1. Tol. lib. 5. ca. 88. nu. 5.

17 QV AEST. Qui labor censendus est antecedere administrationem sacramentorum? R E S P. Omnis ille, qui ex se & ex natura rei non comitatur ipsam effectum sacramenti: enim vero necessario comitatur labor actionem audiendi confessiones, baptizandi, operandi sacrum: iste labor vendi non potest. Veruntamen iter magnum

conficere ad audiendas eandem confessiones, ad
zandum, ad faciendum sacrum, ex se non est laicus
annexus tali operi.

18 QVÆST. Potestne exigi pretium pro obligatione, ut
se obligat certo tempore ministrare sacramenta, vel dicitur
crum in tali loco? R E S P. Potest. Ita Gloss. cap. 1. de
ratum de prabend. Caietan. verb. simonia. Tolet. de
capit. 88. Ratio est, quia ibi non venditur res spiritualis
sed libertas.

19 QVÆST. Potestne exigi pretium ad congruam
ministri sustentationem pro ministrandis sacramentis?
Potest. Etiam si minister dives sit, & habeat aliam
cientia alimenta. Ita Tolet. proxime Id tamen prohibet
Concil. Trident. sessio. 21. cap. de reformat. in hoc
pro conferendis ordinibus, pro literis dimissionis, ut
gillo, sed vult, omnino gratis ista conferantur, quia
vitam alant mendicando, & pro rebus dictis spiritualibus
offeratur aliquod alimentum.

20 QVÆST. Potestne Episcopus pretium accipere pro
quem exercet per potestatem iurisdictionis, ut pro dimit
do in votis, pro relaxando iuramento, pro abolutione
suris, pro consecrandis templis & pro alijs huiusmodi.
Minim. Ita Div. Thom. 2. 2. questio 100. artic. 3. ad 2.
ista sunt simpliciter spiritualia. Potest tamen si
sponte, & gratuito: vel ad congruam sustentationem.
Quod si a summo Pontifice aliquid pro talibus
nibus exigatur, vel id fit in pœnam, qua inconstanter
nitur vouentis iurantis, aut nubentis: vel in commu
tionem, commutationemve vnius oneris ablati
in aliud minus.

21 QVÆST. Potestne sacerdos pacisci de certa qua
tate sustentationis pro faciend. sacro, aut funere, quod
data, nolit celebrare, nec funus exequi? R E S P. Negat.
Thom. 2. 2. questio 10. artic. 1. quam opinionem ven
bitratur Caiet. circa ministrum diuitem, non vero
perem, qui non habet, unde alatur. Ita quodl. questio 9.
vero 9 iust. 6. artic. 1. eam improbat etiam circa
ministrum, amoto scandalo, quod quidem frequenter
inde oritur. Nulla tamen est simonia quæretur loca
pinguiore sustentationes, & elemosyna pro facie

[Faint handwritten text on the left page, likely bleed-through from the reverse side.]

sacre
Tole
22
accep
Dico
grest
944
pecu
steri
simo
23
in v
vt fi
24
R E
ben
cun
dar
ne,
dic
re.
ret
eus
25
vui
elig
qua
26
est
do
lib
eu
pe
no
27
be
gã
na
di
m

facere, aut concione habenda, ministris tribuantur. Sic
Tolet. lib. 5. ca. 89. nu. 7.

22 QVÆST. *Quid censetur de pecunia, pretiove dato, & accepto pro monialibus suscipiendis in monasterium?* RES P. Dico primum. Dare, vel accipere pecunias pro ipso ingressu religionis simonia est. Sic habetur cap. *Quod pro* 1. qua. 2. Dico secundum. Potest dari, & accipi, & pacisci pecunia pretiumve, pro sustentanda moniali in monasterio, vel monasterium sit pauper, vel diues. Ita Sylu. *simon.* §. 5. & Tolet. lib. 5. ca. 89. nu. 9.

23 QVÆST. *Possuntne vasa sacra, vestesve sacra vendi in usus profanos?* RES P. Si frangantur, scindanturve, ita vt figura mutetur. Ita D. Thom. 2. 2. qua. 10. art. 4.

24 QVÆST. *Qua simonia committitur in beneficijs?* RES P. Dico primum. Simonia est vendere, aut emere beneficium ecclesiasticum. cap. *si quis* 1. qua. 3. Dico secundum. Simonia est vendere, aut emere, pretiumve dare vel accipere pro resignatione beneficij, vel collatione, vel electione ad illud. Est omnium Doctorum. Addit vero Tolet. lib. 5. capit. 90. Imo pro ipsa interuentione. Nam qui daret pretium alicui, vt pro ipso interueniret apud patronum, vt illi conferat beneficium, simoniacus esset.

25 QVÆST. *Sunt digni ad beneficium, sed patronus vult eligere indignum, possumne pecuniam offerre pro non eligendo indigno?* RES P. Potes. Ita Caietan. *quodlib.* 1. qua. 9.

26 QVÆST. *E contra sunt omnes indigni, vnus tantum est dignus ad beneficium, possumne pecuniam offerre pro eligendo digno?* RES P. Potes. Ita Sot. 9. *Iust. qua. 6. art. 1.* Tolet. lib. 5. cap. 9. Non tamen quando sunt multi digni, iuxta eundem Doctorem. Ratio est manifesta, quia ista oblatio pecuniæ pro eligendo illo solo digno in re est data pro non eligendis indignis.

27 QVÆST. *Estne simonia vendere iura, quod habeo ad beneficium, vel ius patronatus?* RES P. Prior casus est in litigantibus de beneficio, & respondeo affirmatiue. Ita Cardinalis loco proxime allegato. Solet tamē Papa huiusmodi litē cōponere, dando vni beneficium, & alteri pensionem in eo. Idem affirmo de iure patronatus, quod malū

grauiter prohibetur à Conc. Trid. *sess. 25. cap. 9.* contra canones. Oppositum videtur asserere D. Thom. 2.2. *quest. 100. art. 4.* sed intelligendus est, cum pariter vendito simul videtur vendi ius patronatus, cum tamen in illa venditione transferatur in emptorem villæ, & maioratus. Et ita de eo acquiritur possessio, vt habet *norm. ca. Quarela. Armil. simonia. 5. §. 40.* veruntamen ea nil ultra omnino exigere potest.

28 QVÆST. *Licetne pecuniam dare ad redimendam vexationem iniustam beneficij?* R E S P. Subdistinguit D. Thom. 2.2. *qu. 100. 2. art. 2. ad 5.* Vel vexatio fit post consecrationem ius beneficij, vt cum litigator vult iniusta opponere impedimenta, & beneficiatum spoliare beneficium habebit iuste. Et tunc ait licere. Et est communis opinio *Gloss. ca. Dilectus de simonia. Vbi Abbas nu. 4. & Felicius num. 2. Rebuffus de simonia. num. 17. Nauar. in man. cap. 25. num. 114.* Ratio est, quia iure naturali mihi licet bona à me possessa. Vel vexatio fit ante possessionem ius acquisitum beneficij. Et tunc absolute negat. Hinc D. Thomæ opinionem limitat *Sot. 9. lib. Iust. quest. 6. c. 1.* nisi violentia inferatur, vt cum quis vi detinetur, et compareat tempore proposito coram Episcopo ad beneficium consequendum, vel coram alijs, ad quos beneficij collatio pertinet, &c. tunc enim licet hanc vexationem pretio redimere. Crediderim, pace tanti Doctoris posse etiam anticipata pecunia redimere vexationem quam quis certo nouit sibi faciendam in ferendis suffragijs suæ maioris dignitatis, in oppositione ab ipsius maioribus suffragatoribus, & alijs similibus iniuste iudicantibus. Hinc enim redimo pretio ipsam vexationem, non beneficium.

29 QVÆST. *Consensusne est simoniacus beneficiatus, qui non per se, sed per alium emptum possidet beneficium?* R E S P. *Mathe.* Et tenetur, vbi primum id sciuerit, dimittere beneficium. ita habetur *Extraud. ca. Ex insinuat. de sim.*

30 QVÆST. *Non dedi pecuniam collatori, sed alij, et collatore illud mihi obtineret, verbi gratia, cognato Episcopi, commisitne simoniam?* R E S P. *Commisisti.* Ita *Tolet. lib. 5. cap. 90. num. 9.* & est res clara.

31 QVÆST.

31 QVAEST. Promisit quis ficta promissione, hoc est, animo non reddendi promissam pecuniam pro beneficio obtinendo, commisitne simoniam? RESP. Minime. Ita Caietan. quodl. 1. q. 9. Iust. quast. 8. ar. 1. Tolet. lib. 5. cap. 90. num. 11. Ratio est metaphysica, quoniam actus exterior sumit suam specificationem, ab actu interiori.

32 QVAEST. Quid censes de permutatione beneficiorum? RESP. Dico primum. Permutare beneficium spirituale pro officio temporali, seu saeculari, simonia est. Dico secundum. Permutare beneficium cum beneficio, vna ex tribus deficiente conditione, simonia est. Ita Sylu. permutatio §. 1. Tres autem conditiones assignat Tabiena verb. beneficium. 3. §. 16. Primam, vt Permutatio fiat cum facultate superioris: superior autem in hoc negotio est, qui potest illa beneficia conferre. Secundam, ne ante talem facultatem fiat absolutum pactum de permutatione: hoc tamen non tollit, quod possint inter se agere de permutatione cum facultate superioris. Tertiam, Ne in pretium etiam conferatur quicquam spirituale, vt aliud beneficium simplex, &c. Hoc tamen non tollit, quod in permutatione beneficii pinguioris possit exigi pensio in eo de licentia Papæ. c. Ad quastiones de rer. perm. notatq; Sot. lib. 9. iust. q. 7. art. 2.

33 QVAEST. Estne simonia permutare beneficium pro quouis commodo temporali? RESP. Maxime. Et ideo simonia est permutare beneficium, vt soror eius nuberet fratri suo, aut remitteret iniuriam.

34 QVAEST. Qua simonia committitur in locatione beneficii? RESP. Dico primum. Simonia est locare potestatem iurisdictionis, seu vices spirituales, vt si Episcopus locet suam potestatem iurisdictionis, aut curatus potestatem ministrandi sacramenta. Ita Sylu. simon. §. 14. Dico secundum. Locare, aut vendere oblationes ecclesiasticas, non est simonia. Sylu. simon. §. 14. Idem affirmat de fructibus.

35 QVAEST. Ad quod tempus possunt vendi, aut locari fructus beneficiorum? RESP. Iuxta Extravag. Ambitiose: de rebus eccles. ex Paulo II. ad triennium solum & ultra infligitur ipso iure priuatio eorundem fructuum. Hæc tamen Paulina non est vbique recepta, ita notat Nau. cap. 27.

Yy 5.

sum.

sum. nu. 149. Caiet. excommun. Iuxta Nau. ad secretum aitque esse decretum. cap. *Querelam, ne pralati* vici sed in hoc textu nihil determinatur, sed approbatio, & venditio vsque ad septennium. Iuxta Sylu. 210 §. 3. Tabiena. *ibid.* ad modicum tempus. Modico ro tempus est minus decennio, vt notat Tolet. *lib. 5. cap. nu. 6.* Iuxta Panorm. cap. *Querelam cit.* ad totam locantis, & vendentis adducit pro sua sententia Henr. & Federium, quia non est iure prohibitum venditio Sylu. *simonia §. 14.* Vbi ergo Pauli Extrraugans in vsu, hæc vltima sententia vera est, si ad sit necessitacionis, & venditionis, vt approbat Tolet. *lib. 5. cap. mer. 7.*

36 QVAEST. *Quid censes de simonia in pensionibus?* Pensiones, quæ ad resignationem alicuius beneficii dantur, possunt redimi absque Simonia, etiam absque gratia. Quod si hæc facultas petitur, est ob securitatem tractus, ne alter neget esse redemptas. Ita Card. Tolet. *5. ca. 92.* Dico secundum. Simonia est resignare beneficium apposita pensione, cum pacto illam redimerem. Ita Caiet. *opusc. 16. quest. 10.* Dico tertium. Simonia est vendere, aut emere supra dictas pensiones. Nunc hoc iure prohibitum: prohibetur tamen consuetudo, & praxi Curia, vbi vt simoniacus punitur peccator emptor, & venditor. Ita Tolet. *lib. 5. cap. 92.*

37 QVAEST. *Estne simonia vendere ius sepulture, si quis habet, vt ipse, sui que consanguinei, verbis gratia, sepelitur in aliquo loco?* RES P. Maxime. Ita Innocent. *ca. 1. de sepulchris, c. 1. inquam,* quod iam acquisitum est, vel episcopi licentia, vel ex mortuo iam in ea sepulto. Nunc emere terram (virginem vocant) ad sepulturam, non est simonia.

38 QVAEST. *Potestne exigi certa pecunia dari saluta. Etia. fis. pro sepultura concessa?* RES P. Potest. Ita Sylu. *sepultura nu. 2.* Videndus tamen hac de re D. Thom. *2. 2. q. 103. art. 4. ad 3.* Lopez. *L. 1. tit. 13. p. 1. verb. vender.* Molina. *de p. mogen. cap. 24. nu. 10.* Menoch. *lib. 2. de arbitr. cap. 1. §. 1. Sol. lib. 9. Inst. q. 6. ar. 1. ad 3.*

39 QVAEST. *Est infans in extrema vita periodo: ad quæ duo, ego nescio formam baptismi: aliter scit, sed non vult*

pretio illum baptizare, estne simonia tale pretium offerre pro redimenda illa negationis vexatione? RES P. Minime. Idem cenleo de adulto, qui non potest ab alio obtinere baptismum sine pretio, & est in ultimo vitæ periculo, & in periculo damnationis, quia difficilis est actus contritionis, cuius flamine baptizetur, vt iam respondi in materia de baptismo. Ita Roderic. de simon. in sum. numer. 8.

40 QVÆST. Estne simonia quicquam pretij petere, vel sponte datum, accipere in pretium pro benedicendis nuptijs? RESP. Maxime. Ita decernitur cap. in Ecclesia. Extrauag. de simon.

41 QVÆST. Solent nubentes pro benedicendis nuptijs parochæ ex more offerre quicquam, committitne simoniam parochus, qui alteri non vult concedere licentiam benedicendi, nisi ipsi soluantur dona solita? RESP. Minime. Ita Sylu. simonia. s. 8. post Panormitan. quos sequitur Eman. de verb. simonia. c. 58. num. 9.

42 QVÆST. Possuntne predicatores Euangelij pacisci de pretio ad congruam suam sustentationem pro predicatione, & facta ea, pretium exigere? RESP. Possunt. Ita Caiet. 2. 2. quæst. 100. art. 2. Sot. 9. lib. iust. quæst. 6. art. 1.

43 QVÆST. Offerit quis Episcopo pecuniam, & obsequia prestat, vt Episcopi comparet benesolentiam, qua motus Episcopus illi conferat beneficium ex gratitudine, atque ita secundario per pecunia, & obsequiorum vim intendit beneficij collationem, committitne simoniam? RES P. Minime. Ita omnes cum Nauar. in sum. capit. 23. numer. 106.

44 QVÆST. Commodavi pecunias Episcopo cum pacto de beneficio dando, commisitne simoniam? RESP. Commisit. Ita Nauar. in sum. ca. 17. nu. 207. Aragon. 2. 2. quæst. 78. art. 2. Mercatus. de vsuru. ca. 7. Medin. in instruct. lib. 2. cap. 14. s. 24. Ratio est, quia commisit vsuram, vsura autem est pretium, seu lucrum, ergo commisit simoniam, siquidem pro pretio obtinui beneficium, seu vt verius loquar, beneficium fuit pretium.

45 QVÆST. Quid censes de collatore, qui confert beneficium ad acquirendam, vel non amittendam amicitiam alicuius, aut ad comparandas laudes, vel evitandas con-

tumæ

per elias alterius? RESP. Si intentio collatoris in hoc
 modo sistit, non committit simoniam. Ita Caiet.
sim. verb. simonia. Sot. lib. 9. iust. q. 7. art. 2. Ratio est,
 tunc collatio beneficii non procedit ex auaritia, sed
 ambitione: simonia autem supponit auaritiam. Dico
 cundum. Si intentio progreditur ulterius, ita ut com
 ret amicitiam alterius ad lucra, vel seruitia inde pro
 nientia, non tantum in gratitudinem, sed in pretium
 etiam ad fugienda damna emergentia, & compensanda
 lucra cessantia, simonia est. Et ideo committit simoniam
 Rex, qui iure patronatus confert beneficia, seu Episcopus
 patris Magnatum filiis, ut postea parentes pecuniam imp
 peditent ad bellum, vel quid simile. Ita Roder. *verb. simo
 nia. c. 59. nu. 9.* cum communi.

46 QVÆST. Estne simonia resignare beneficium curati
 piscopo, assignando certam personam, cum illud conferat
 Est quidem. Ita Gomez. in rubr. de trien. possess. quest. 16. nu.
 3. & 4. Rebuff. in praxi benef. de resig. pura. & in cap. de resig.
 condit. num. 4. & est contra ius ca. Ordin. 1. q. 1. cap. Tota
 simonia.

47 QVÆST. Habeo beneficium, sed adhuc de eo litigat
 nuncio illud Petro cum pacto soluendi pensionem, si p
 vicerit, committitne simoniam? RESP. Committit. Ita Na
 uar. in man. cap. 23. num. 100. Estque ante litem victoriam
 conventionalis, obtemperata vero lite est simonia realis. Si
 pensio soluitur. Notat ex eodem Nauarro Eman. *verb. simon.
 cap. 60. nu. 3.* & alij.

48 QVÆST. Resignauit Petrus beneficium Ioanni, sed
 tendit secundo, ut Ioannes postea gratum se ostendat, & re
 neuolum, quod si non existimaret futurum, nullatenus resig
 gnasset, committitne simoniam? RESP. Minime. Ita D. Tho.
 2. 2. quest. 78. art. 2. ad 2. Ratio est, quia gratitudo non
 habet rationem pretij, nec debetur ex obligatione legali,
 sed tantum gratuita.

49 QVÆST. Quot dies vivere debet renuncians propter
 firmitatem post factam renunciationem? RESP. Viginti. Ita
 habet Regula 18. Cancellariæ.

50 QVÆST. Renunciavit Petrus absolute beneficium in
 arnem, sed cum fiducia accipiendi ab ipso Ioanne, aut eius
 redditus, aut certam partem fructuum, teneturne Ioannes illud
 sol

solvere: Minime. Ita Sorus *lib. 3 Iust. q. 6. art. 2. & lib. 4. q. 7. artic. 2.* Ratio est, quia ista fiducia non posuit obligationem iustitiae, sed ad maximum gratitudinis; ergo stando in iure naturali solum obligatur Ioannes ex gratitudine: gratitudo vero alia via satisfieri potest, ut notat Nauar. *in man. cap. 23. nu. 104. & 105. & tract. de simon. nu. 11. 13. & 14.* Imo contra hanc fiduciam est motus proprius Pij V. qui excommunicatione Papae reseruata punxit, & Petrum ex fiducia pactione simplici accipientem, & Ioannem dantem, ut notat Gord. *de casib. q. 3.* Quod si talis fiducia fuit declarata inter eos, renunciatio fuit simoniaca, ut aduertit Roderic. *in sum. verb. simon. cap. 60. nu. 7.*

51 QVAEST. Habet Petrus beneficium simplex, vult obtinere ab Episcopo, vel alio patrono aliud maius, ut obtineat, promittit se resignaturum simplex cui voluerit Episcopus, de facto resignat, committiturne simonia? RESP. In foro exteriori committitur, & ita iudicandum est. In foro vero animi, si illi promissio non facta fuit in pretium, sed tantum in causam impulsuam, ut facilius Episcopus, patronusve suum beneficium conferret, non committitur. Ita Nauar. *lib. 5. Consil. tit. de simon. consil. 23.*

52 QVAEST. Qui absque ordine iuris inter se permutant beneficia, incurruntne aliquam poenam, censuram ve Ecclesiasticam? RESP. Minime. Nulla enim imposita est in iure. Notauit Arag. *2. 2. quest. 100. art. 6.* Poena vero apposta a Conc. Constan. quod refertur in *Extrauag. 2. de simon. cōprehendit* veros naturali iure simoniacos, qui pretio vendunt, emunt ve res spirituales, non vero simoniacos solo iure positivo, ut tales punitos, quales sunt permutantes, beneficia, non seruato iuris ordine, ut notat Couar. *lib. 12. resol. cap. 9. num. 3. & 5.*

53 QVAEST. Habet Petrus beneficium cum pensione, habet aliud Ioannes sine ea, potestne ex Episcopi licentia Ioannes commutare cum Petro, cum pacto, ut pensionem soluat Petrus, sicuti antea soluebat? RESP. Minime, quia est simonia conuentionalis, ut aduertit Nauar. *in man. cap. 23. num. 106.* Debetque obtinere a Papa facultatem soluendi talem pensionem, ne in realem simoniam cadat, ut notat Eman. *in sum. verb. simon. c. 95. num. 7.*

54 QVÆST. *Committitur usuram Episcopus, qui beneficium uni confert, dicendo dabit illud petro, & referat in pensionem?* RESP. committit. Ita Nau. in man. cap. 23. num. 1.

55 QVÆST. *Qua pœna imposta sunt simoniaco?* RESP. Quid duplex est simoniaci pœna. Refertur à Syluest. simonia 19. Dux tamen sunt in vsu. Prima est excommunicatio Papalis ipso facto. Secunda est priuatio ipsius beneficii empti, aut venditi, cum obligatione restituendi pecunie acceptam. Ita Card. Tolet. lib. 5. cap. 93. num. 1.

56 QVÆST. *Dixisti superius tres esse simoniacorum pœnas nimirum mentalium, conuentionalium, & realium, dicis estne hæc pœna posita omni simoniaco?* RESP. Dico primum. De simoniaco pure mentali omnes conueniunt esse illam latam pœnam. Cum tamen in aliquem actum exteriorum emanauit, affirmat Sotus lib. 9. Iust. quæst. 8. Oppositum tamen est asserendum cum Panormit. cap. manuum simonia. Syluest. simonia §. 20. Caietan. ibidem cap. 2. & Tolet. proxime, qui id affirmat expresse decerni. cap. Mandato. de simon. Dico secundum. Propter simoniam conuentionalem, quæ ex neutra parte ad opus emanauit, sed solum in conuentione, pactoque stetit, etiam omnes doctores negant incurri pœnam. Nec etiam ob eam incurritur pœna, cum datum fuit pretium, sed non beneficium vel aliud spirituale. Ita Caiet. & Sotus loco proximo. Ita vero; in qua datum fuit beneficium, sed nondum datum est pretium, controuertunt Auctores. Negat Nauar. in fin. de simon. In oppositum est communis opinio cum Soto lib. 9. Iust. quæst. 8. §. 1. Putatque Toletus esse veram, & expressam in cap. Cum super eo. de confess. cap. Non fuit de simon. Tenet id stylus Rome. Ratio Cardinalis est quia translato beneficio, facta fuit vera emptio, & venditio realis, ergo vera, & realis simonia. Verum tamen Nauarri opinionem censet probabilem. Dico tertium. Propter realem simoniam commissam in conferendo ordine & beneficio, & propter eam solam incurruunt huiusmodi pœnæ. Ita communis opinio sine controuersia.

57 QVÆST. *Quid censes de restitutione debita propter simoniam?* RESP. Dico primum. Propter simoniam pure mentalem nulla debetur restitutio. Ita habetur cap. vlt. de simon.

simon. & tenent Caiet. 2. 2. quest. 100. artic. vlt. Nauarr. in man. cap. 23. numer. 102. Atque in hoc, vt bene aduertit Rodericus in sum. verb. simon. cap. 66. differt simoniacus ab vsurario, quod vsurarius mentalis tenetur ad restitutionem, quia, qui reddit vsuras, semper reddit inuitus: qui autem dat simoniaco, libens dat, sed illi responderi posset. Etiam emptor simoniæ dat inuitus, quia potius veller sibi gratis beneficium dari. Hoc tamen non obstat, quia etiam emptor cuiusque rei potius veller sibi rem dari gratis, quam pretio, vt aduertit Nauar. supra. Aragon. 2. 2. quest. 100. Nauar. lib. 2. de restit. cap. 2. nu. 384. Medin. in sum. Dico secundum. Qui beneficium habent simoniace per alium obtentum, sed à se bona fide possessum, non tenentur simul cum beneficio resignato fructus collectos, & bona fide consumptos restituere, sed solum eos, quos habent, quando beneficium resignant. Ita D. Thom. 2. 2. quest. 100. artic. 6. ad 3. Dico tertium. Qui simoniace pro collatione ordinum, & beneficiorum pecunas accepit, tenetur illas restituere ante iudicis sententiam. Ita D. Thom. 2. 2. quest. 100. art. vltim. Medin. de rest. quest. 3. Sot. lib. 9. Inst. quest. 8. art. 1. Ratio est, quia ius canonicum supra allegatum, illum reddit incapacem dominij talis pecuniæ, licet alij aliter sentiant.

58 **QVÆST. Cui faciendâ est talis pecuniâ restitutio?** **RESP.** Dico primum, si qui dedit, ignorauit simoniacum esse contractum, ipsi semper est reddenda, quia bona fide dedit. Ita decernit cap. veniens. de simon. Dico secundum. Simoniaco vero reddenda est, cum ante sententiam latam super simoniam redditur. Post sententiam latam Ecclesiæ, vel pauperibus, quia lata sententia, ipso iure priuatur dominio talis pecuniæ. Ita Arag. 2. 2. quest. 100. art. 6.

59 **QVÆST. Obtinuit quis simoniace beneficium, sed occultè petit à Papa dispensationem, cui debet facere restitutionem pecuniæ acceptæ?** **RESP.** Respondet Eman. in sum. verb. simonia. c. 66. nu. 6. faciendâ ipsi Papæ tanquam dispensatori beneficio
rum, & fructuum.